םז.

תשעים רים שבעה ומחצה לכל מיל "על כל

סוכה וסוכה אומרין לו הרי מזון והרי מים

יומלוין אותו מסוכה לסוכה חוץ מאחרון

שבהן שאינו מגיע עמו לצוק יאלא עומר

מרחוק ורואה את מעשיו ימה היה עושה

חולה לשוז של זהורית חציו קשור בסלע וחציו

קשור בין שני קרניו ודחפו לאחוריו והוא מתגלגל ויורד ולא היה יׄמגיע לחצי ההר עד

שנעשה אברים אברים הבא וישב לו תחת

סוכה אחרונה עד שתחשך יומאימתי מטמא

בגדים משיצא חוץ לחומת ירושלים ר' שמעון

אומר משעת דחייתו לצוק: גבו' תנו רבנן

יעשר סוכות ושנים עשר מילין היו דבריׄ

ר' מאיר ר' יהודה אומר תשע סוכות ועשרה

מילין ר' יוםי אומר חמש סוכות ועשרה מילין היו וכולן על ידי עירוב אמר רבי יוםי סח לי

אלעזר בני אם על ידי עירוב יכולני לעשות

אפילו שתי סוכות ועשרה מילין כמאן אזלא

הא דתניא חוץ מאחרון שבהן שלא הגיע עמו

לצוק אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו

כמאן כר' מאיר: על כל סוכה וסוכה אומרים

לו הרי מזון והרי מים: יתנא מעולם לא

הוצרך אדם לכך יאלא שאינו דומה מי שיש

לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו: מה היה

עושה חולק לשון של זהורית: ונקטריה

כוליה בסלע כיון דמצוה בשעיר דילמא קדים

ומלבין ומיתבא דעתיה ונקמריה כוליה בין

קרניו זמנין דגמיש ליה לרישיה ולאו אדעתיה

ת"ר מבראשונה היו קושרין לְשוֹן של זהורית

על פתח האולם מבחוץ הלבין היו שמחין

לא הלבין היו עצבין ומתביישין התקינו שיהיו קושרין על פתח אולם מבפנים ועדיין

היו מציצין ורואין הלבין היו שמחין לא

הלבין היו עצבין התקינו שיהיו קושרין אותו

חציו בסלע וחציו בין קרניו אמר ר' נחום בר

פפא משום רבי אלעזר הקפר בראשונה היו

קושרין לשון של זהורית על פתח אולם

מבפנים וכיון שהגיע שעיר למדבר היה מלבין

וידעו שנעשית מצותו שנאמר יאם יהיו

חטאיכם כשנים כשלג ילבינו: לא היה מגיע

למחצית ההר: איבעיא להו אותן אברים

מה הן בהנאה רב ושמואל חד אמר

סמותרין וחד אמר אסורין מאן דאמר מותרין סמותרין וחד

לד אבגד המיי פ"ג

י. לה ג מיי׳ פ״ה מהלכות פרה

הלכה ו: הלכה ו: לו ז מיי פ"ג מהלכות עבודת יוה"כ הלי ז:

תורה אור השלם

1. לכו נא ונוכחה יאמר יי אָם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשְׁנִים אָם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשְׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אָם יַאְדִּימוּ בתולע בצמר יהיו: ישעיהו א יח

מוסף רש"י

למי שאין לו פת בסלו. אוכל היום ודואג על למחר טוכני היום הדומה על נממת (לקמן עד:). לשון של זהורית. למר סרוק ומשוך כעין לשון ולבוע אדום וקושרין אותו בראש שעיר התשתלח והיה תלבין מאליו והוא סימן שמחל לישראל שנאמר (ישט אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו (לנויל למ).

רבינו חננאל ת"ר י' סוכות וי"ב מילין

. היו דברי ר' מאיר. ר' יהודה אומר ט׳ סוכות וי׳ מילין היו. ר׳ יוסי אומר ה׳ סוכות וי׳ מילין היו פשוטין הן כולן ל) אצל זה שאומר וכולן על ידי עירוב. א״ר יוסי שח לי אלעזר בני אם בשתי סוכות וי׳ מילין, צריך פירוש וזה פירושו, עושה ברחוק ארבעה מילין מירושלים סוכה, ומרחיק ד' מילין ועושה סוכה אחרת. והמבקש ללוות המוליך שעיר המשתלח, המולין של היוצא מירושלים ומערב בסוף מיל, והוא אלפים אמה יוצא מירושלים ומערב בסוף מיל, והוא אלפים אמה שהן תחום שבת, כדי שיהא רשאי עוד לילך מיל אחר שהוא אלפים אמה אחרות. נמצא מהלך שני מילין מירושלים שהן ד' אלפים אמה, והשוכנים בסוכה יוצאין מיל כלפי . ירושלים ומערב כדי להלך מיל אחר, נמצאו היוצאין מירושלים הולכין עמו שני מילין ומוציאין שם (הם) [האנשים] שיצאו מן הסוכה וחוזרים האנשים שבאו עמו מירושלים והולכין עמו הם שבאו מן הסוכה מיל על ידי . עירוב ומיל תחומם הנה ד׳ מילין, וכן בין סוכה לסוכה מילין, וכן בין סוכוז לסוכוז ד' מילין בעניין הזה. אחרים מערבין לצד זה ואחרים מערבין לצד זה הנה ח' עוד היושבים בסוכה השניה הם שלא עירבו בצד האחר הם שלא עיובו בצו האחו שבין סוכה לסוכה הולכין עמו מיל תחומם ומיל על --.. ידי עירוב הרי י' מיליז. י"ב מיל נשארו ב' מילין . עומד מרחוק ורואה מעשיו. קשרו בסלע, דחייש דילמא . כייף לרישיה זה השעיר ולא ולמה היה קושר בין קרני

רבי יהודה אומר תשע סוכות ועשרה מילין. יש ספרים שיש בהן עשר סוכות אם כן לפי זה האחרונה היתה עומדת בלוק ושמא משום חולשא דמשלח כדי שלא ילטרך לחזור וילין שם: ובודן עד ידי עירוב. מכאן מקשים אהא דאמר בפרק מי שהוליאוהו (עירובין דף נא.) כזה יהו כל שובתי שבת

פירוש אלפים דתחום שבת ומעביר ד' אמות ברשות הרבים כולהו נותניו להם אלכסונן ומפר״ת דבכל לד שילך נותנין לו אלכסון ויכול לילך בשבת אלכסון של אלפים ובכל מקום שמזכיר בנמרא עמוד הרחב ד' על ד' לאו דווקא אלא בעי שיהא ריבועו כשיעור אלכסון של ד' על ד' דהיינו ה׳ טפחים ושלש חומשין וגבי כוורת בפ"ק דשבת (דף ח.) דנקט רחבה ו' ולח נקט רחבה ד' כמו בכל דוכתא משום דבכל דוכתא דאיירי במרובע לא הוה לריך למינקט אלא ד' וממילא ידענא כמו שהוא באלכסונו כן הוא בכל מקום אבל סתם כוורת עגולה היא ואי הוה נקט רחבה ד' הוה משמע מכל נד כי כוורת אין לה אלכסון וקשה לפי׳ מכאו משמע דתחום שבת מיל והיינו אלפים ותו לא כמו שהוכיח רש"י מיהו יש לומר דסימנא בעלמא הוא מיל כמו בכל דוכתא דנקט אלפים אף על גב דיהבי׳ ליה אלכסון הכי נמי הכא נקט מיל אף על גב דיהבי׳ ליה אלכסון מיהו קשה לפירושו דהא פאות דשבת ילפינו מערי לוים וערי לויים אין נותנין אלא לפאות העולם כדאיתא בפרק כילד מעברין (עירובין לף נו:) על כן פירש רבינו שמוחל דההולך ממזרח העולם למערבו או מלפון לדרום אין נותנין לו פאות אבל החולך מקרן דרומית מערבית של עולם למזרחית לפונית נותנין לו פאות ועמוד ברה"ר גבוה י' ורחב ד' על ד' אם העמיד ריבועו לריבועו של עולם וזרק ונח על גביו חייב ואם אלכסונו עומד לריבוע העולם אינו חייב עד שיהא ריבועו ה' טפחים וג' חומשין י: במאן אולא הא דתניא חוץ מאחרון שבחן כו'. מימה לי אמאי לא קאמר כמאן אזלא הא דתנן חוך מאחרון שבהם דהא במתניתין נמי קתני לה וליכא למימר דגרסינן דתנן כמו יש ספרים שהוגה בהן דתנן ואמתני׳ קאי דאם כן אמאי מיבעי ליה אסיפא מרישא הוה מני לאוכוחי דמתני' אתיא כרבי מאיר דקתני מירושלים עד לוק ל' רים ז' ומחצה לכל מיל דהיינו כרבי מאיר דאמר י"ב מיל ונראה לי דגרם דתניא וסיפא דהא ברייתא דאתינן עלה

דכתיב היא ובתר פלוגתא דרבי מאיר ור' יהודה ורבי יוסי קתני לה ועל כן מתמה גמרא אף על גב דרבי מאיר הוזכר ברישא ובתר הכי ר' יהודה ובתר הכי רבי יוסי לכאורה הוה משמע דמסקנא דמילתא דר׳ יוסי היא להכי אינטריך לאשמועינן דאתאן לת״ק דהיינו רבי מאיר וכי האי גוונא איכא בפ"ק דסנהדרין (דף ו:) דן את הדין אתאן לת"ק ובפרק לא יחפור (ב"ב דף כה:) נמי איכא כי האי גוונא:

1126 באחרונה חליה בין קרניו ועיניו חלוין בו ומאחר שהוא עסוק בו באחרונה לא יניח מלדחפו והיא לא חלבין לחלאים עד דכתיב

השעיר, אמרינן ל) הואיל ובו מתכפרין דלמא קדים ומלבין ⁽¹) כדכתיב אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו. ולא היה מגיע למחצית ההר עד שעני איברים איברים. אותן איברים רב ושמואל חד אמר מותרים בהנאה הן, כלומר להאכילם לבהמות וחד אמר אסורין.

ל) אינו מובן ואולי דל"ל אבל זה שאותר וכולן ע"י עירוב אמר ר"י שח לי וכר.
 ב) הנאה דל"ל אתריען כיון דמציה בשעיר ובו מתכפרין דלמת קדים ומלבין ולו יקיים מצות הדחיפה.
 ג) נראה דחסר כאן וצ"ל א"ר נחום וכרי בראשונה היי קושרין וכרי דכתיב אם יהיו וגור.

משעים רים. היו מירושלים ועד (h) לוק הר גבוה וזקוף כדאמרי׳ בבבא מליעא 0 עלתה לראשי לוקין ונפלה: שבעה ומחלה רים לכל מיל. הרי לתשעים רים י"ב מיל והם י"א מסעות מירושלים לסוכה הראשונה מסע אחד ומסוכה לסוכה עד י' סוכות ט' מסעות הרי

" מסעות ומסוכה אחרונה לצוק מסע אחד הרי לכל מסע ומסע מיל חוץ מאחד מהן שיש בו ב' מילין היינו דקתני ומלוין אותו מסוכה לסוכה שהמיל הוא תחום שבת חוץ מאחרון שהוא רחוק ב' מילין ומלויהו מיל ועומד מרחוק ורואה את מעשיו והחשבון הזה אינו שוה לחשבון שיסד רבי אלעזר יי קליר ובשלשים קנים הוא קצב הרים אותו חשבון אינו עולה לאלפים אמה המיל אבל בברייתא דהאזינו בספרים מלינו שם מידת חלוקת ארץ ישראל לעתיד לבוא רוחב גבול כל שבט ושבט שבעים וחמשה מיל וגם רבי אלעזר קליר יסד כן בפיוט ארחץ בנקיון כפות ש ברוחב ע"ה מיל חריצותיה והם כ"ה אלף קנים שבספר יחזקאל (מה) שנאמר ומן המדה הואת תמוד וגו' וכל קנה ו' אמות הרי ק"נ אלף אמה תן לכל אלפים אמה מיל הרי ע"ה מיל: הרי מים והרי מוון. בגמרא מפרש אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו: שחינו מגיע עמו ללוק. כמו שפירשתי לפי שהוא רחוק ב' מילין: חולק לשון של זהורים. בנמרה מפרש טעמה: בא וישב לו. חוזר עד סוכה האחרונה אע"פ שהיולא חוך לתחום אפילו ברשות אין לו אלא אלפים אמה ממקום שילא לשם ברשות לזה התירו לפי שהוא מעונה וחלש ועוד שירא לעמוד יחידי במדבר משתחשר: מחימתי מטמח בגדים. דכתיב והמשלח את השעיר יכבס בגדיו(ויקרא מז): גב' חמש סוכות ועשרה מילין. וכל אחד מלויהו יותר ממיל או י) עד הסוכה על ידי עירוב: סח לי אלעור בני. בלשון שחוק על דבריי ואמר לי אם ע"י עירוב דיי לנו בב' סוכות שיהיו בני ירושלים מלוין אותו שני מילין ומסוכה ראשונה ילאו לקראתו ב' מילין הרי ד' מילין שאתה יכול להרחיק הסוכה מירושלים וסוכה השניה לסוף ארבעה מילין של ראשונה ויהיו מקלת בני הראשונה מערבין ללד השניה ומקלת יערבו ללד ירושלים וכן בני שניה מקלתן מערבין ללד הראשונה ללאת לקראתו ב' מילין ומקלתן מערבין לנד נוק ללוותו ב' מילין: כמאן כרבי מאיר. דאילו לרבי

יהודה ורבי יוסי אף האחרון מגיע ללוק: לא לריך אדם לכך. לא נצרך אדם המשלח לאכול בדרך אלא מה טעם אמרו לו כן שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו להיות רעב כמי שאין לו: כיון דמלוה בשעיר. לדחפו לאחוריו כדכתיב [שם] אל ארץ גזירה דבר המתגזר ויורד אי אמרת נקטריה כוליה בסלע זמנין דקדים ומלבין קודם דחיפת השעיר ומייתבא דעתיה משמחת ליבון החטאים ולא איכפת ליה לקיים מצות השעיר לפיכך קושר

שתגמר מלאכת כולה: דגמיש ליה לרישיה. יכוף ראשו תחת גופו כשיפול לאחוריו ולא יוכל לראות הלשון אם הלבין:

לג:], ז) [בפי שקלים בסי המתחיל או ראיתן, **ח**) [לב יבן, ע) וליום ב׳ של סוכות בסילות המתחיל כי אקח מועד], י) [רש"ש מח"ו], ל) [וע"ע תוס׳ עירובין נא. ד״ה כזה],

הגהות הב"ח

רים משעים רים (ל) היו מירושלים ועד הצוק לוק הר גבוה:

תום' ישנים

[סנהדרין ס, כ]. לא עדים ולא התראה בהדרוקן. שנדקן כקוטות כדלמריין בע"ו [מד, א] שפניה מוריקות, והדריקון וירוקן חדא מילתא היא כדאמר ביבמות [ס, ב] העבירום לפני ליץ וכל הראויה ליבעל פניה מוריקות דאמר מר סימן לעבירה הדרוקן. מת סימן נעביכה הדרוקן.
וחש"ה דמתריק בבכוח [סג.
ב] עמוד החור מעיא לידי
הדרקון וסילון החור מכיא
אדם לידי ירקון, מ"ית שני
מינין הן ודומין לחדד שוטין
מינין הן ודומין לחדד שוטין
מישראל. אבל לא בעי למימר
מישראל. אבל לא בעי למימר אמו מישראל דלא מיסתבר ליה שעבדו נשי הלוים ע"ז.

ע״כ מעמוד קודם מתני'. תשעים רים שבעה ומחצה לָכלִ מיל. פי׳ וש״י דהא מיל אלפים אמה שהרי פי שטון במדת חלוקת הארן לכל שבנו ושבנו שבנוים וחחשה מיל והן חמשה ועשרים אלף קנין בספר יחזקאל [פמ"ח], והקנה שש אמות הרי מאה וחמשים אלף אמה תן לכל אלפים אמה מיל הרי שבעים וחמשה מיל. מכאן קשה על פי׳ ר״ת דס״פ מי שהוליאוהו [עירובין כא, א] דקאמר התס למות שאמרו הן כו' דבין ברבוע בין בשאר רוחות והעולם] בעינן אלפים עם אלכסונן שהן אלפים אמה [וח' מאות] וכן בזריקה ארבעה אמות והעברה בעינן אלכסון, דהא הכא לא חשיב אלא אלפים אמה מצומנמות שהן מיל כמו שמשמע כאן, ועוד קשה כי בכל התלמוד נקט עמוד גבוה עשרה ורחב ארבעה ואמאי נקט רחב ארבעה ששה הוה ליה למינקט שהאלכסון של ארבעה קרוב לששה הוא, וכי מימא דרוחב ארבעה ואלכסון קאמר, אם כן בפרק קמא דשבת [ח, א] גבי כוורת דנקט כחב ששה מי שהיא מנולה וכשתרבענה תמלא בה אלכסון ד' על ד' שיעלה קרוב לו' טפחים לפי' רש"י דהתם טפנדים לפיי לשיי דינונס [ו]לפי' ר"ח ששה טפחים ממש עם עובי הדפנות, (אי ד') [טפי מד'] על ד' הוה ליה למינקט כיון שהוא ד' [ו]אלכסונן, ועוד קשה לרבינו רון בין המשל קבור לפט מכלי דבפרק כילד מעברין [עירובין כו, ב] בשמעתא דטבלא מרובעת מוכח בהדיא גבי ערי לוים דילפינן מינייהו פיאות של טים דינפים מינייהו פיחות שנ תחומי שבת שלא היה בריבוע אלא אלפים ממש כדפרישית המס. ויש לדמות דאנו"ג דגבי

משטב. יפי למוש ל בי להבי ערי לנים יח חילוק בין אלכתון של קרנות לשאר רוחות, בתחום שבת אין נכון לקלר כאן יותר מבמקום אחר. מיהו נראה לי כפיי רבינו (שמעון) [שמואלן שפירש דוקא לקרנות שמרובעין לריבוע עולם כדמוכח התם בעיכן אלכתון ולא לשאר רוחות. מ״ר. בא וישב תחת סוכה האחרונה עד שתחשך. ואין להקשות למה (לא) מקנו סוכה שם, [וישב שם) עד למחר אלל הלוק, כי רש"י פי יפה שירא לעמוד במדבר וגם הוא אלש ומעונה, ואין לומר שיושיבו אחרים אללו ולא יעמוד יחידי, כי אין נכון לראות כולן אם הולבן החוט אם לאו. ואומר רבינו דאפילו למאן דאמר מחומין דאוריימא כיון שלא היחה שם שביחתו קבועה (עד) מתחילת היום אם חור לו אין כאן איסור מן

מלבין קודם עשיית המלוה מ"מ סמוך לעשייתו היה מלבין.